

усвідомлює соціального й особистісного значення науково-дослідницької діяльності. Майбутній спеціаліст має бути готовим до здійснення науково-дослідної роботи, що в подальшому дасть змогу ефективно виконувати професійні обов'язки. На нашу думку, іноземна мова – дієвий засіб формування готовності студентів до науково-дослідницької діяльності. Адже відомо, що 80 % наукової літератури публікується іноземними мовами, зокрема англійською. Тому саме за допомогою іноземної мови науковець може самостійно створити простір для вільного самовираження, становлення індивідуальних інтересів та схильностей.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Враховуючи досить низький рівень сформованості готовності студентів до виконання НДР, завданням ВНЗ загалом та викладача зокрема є виведення цього виду роботи на якісно новий рівень, спираючись на зазначені вище компоненти готовності студентів до науково-дослідної роботи. Обґрунтовано спланована НДРС сформує в них навички поглибленої самостійної роботи, наукового мислення, творчих здібностей, підготує їх до безперервної освіти, зорієнтує на ефективну самоосвіту, дасть можливість проектувати свою майбутню професійну діяльність. І саме іноземна мова не лише сприятиме формуванню позитивної мотивації ведення навчально-пізнавальної, дослідницької та наукової діяльності, а й здатна вивести майбутнього науковця на якісно новий міжнародний рівень, сформувати гармонійно розвиненого учасника міжкультурної комунікації.

Список використаної літератури

1. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному ВНЗ / Г. В. Барабанова. – К. : Фірма «ІНКОС», 2005. – 315 с.
2. Болонський процес: документи. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 168 с.
3. Ивашик Е. А. Самостоятельная внеаудиторная учебная работа студентов как средство совершенствования учебно-воспитательного процесса по иностранным языкам в вузе / Е. А. Ивашик // Формирование коммуникативной иноязычной компетенции : сб. науч. тр. Моск. гос. лингв. ун-та. – 2005. – Вып. 42. – С. 32–42.
4. Кравчук Г. В. Навчання професійно-орієнтованого діалогічного мовлення на основі текстів науково-технічної реклами / Г. В. Кравчук // Іноземні мови. – 2008. – № 4. – С. 54–57.
5. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – С. 16–25.
6. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти / О. Я. Савченко // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та української перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – С. 34–36.
7. Тарнопольський О. Б. Методика навчання англійської мови на II курсі технічного вузу / О. Б. Тарнопольський. – К. : Виш. шк., 1993 – 167 с.
8. English for Specific Purposes. National Curriculum for Universities : програма з англ. мови для проф. спілкування / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.

Статтю подано до редколегії
14.03.2012 р.

УДК 81'22:81'42

О. В. Лубянова – викладач Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Методологічні аспекти викладання іноземних мов студентам із вадами слуху у вищих навчальних закладах

Роботу виконано на кафедрі англійської мови гуманітарного спрямування № 3 НТУУ «КПІ»

У статті розглянуто основні напрями викладання іноземних мов студентам ВНЗ із вадами слуху та показано, як упровадження сучасних розробок у цій галузі сприяє подальшому розвитку професіоналізму молодих людей з особливими потребами та зростанню їх комунікативних здібностей.

Ключові слова: сурдопедагогіка, вади слуху, мультимедійні засоби, білінгвістичний метод, жестова мова, корекційна педагогіка.

© Лубянова О. В., 2012

Лубянова О. В. Методологические аспекты преподавания иностранных языков студентам с дефектом слуха в высших учебных заведениях. В статье рассматриваются основные направления преподавания иностранных языков студентам вузов с дефектом слуха и показано, как внедрение современных разработок в этой области способствует дальнейшему развитию профессионализма молодых людей с особыми потребностями и возрастанию их коммуникативных способностей.

Ключевые слова: сурдопедагогика, дефект слуха, мультимедийные средства, билингвистический метод, жестовый язык, коррекционная педагогика.

Lubyanova O. V. Methodological Aspects of Teaching Foreign Languages to Students with Hearing Defect in Universities. The article discusses the main directions of teaching foreign languages to students of universities with hearing defect, and shows how the introduction of modern developments in this area contributes to the further development of the professionalism of young people with special needs and increase of their communication skills.

Key words: deaf education, hearing defect, multimedia, bilingual approach, sign language, correctional education.

Постановка наукової проблеми та її значення. Рівний доступ до якісної освіти як фундаментальне надбання цивілізованого суспільства не може бути реалізований без постійного вдосконалення методології, принципів та змісту спеціального навчання людей з особливими потребами. Метою статті є спроба дослідити методику викладання англійської мови студентам із вадами слуху на прикладі занять у спеціальних групах студентів з означеною проблемою в НТУУ «КПІ». Відповідно до соціологічного аспекту ця проблема аналізується із погляду соціальної оцінки існуючого явища, його залежності від соціально-економічних умов, соціально-педагогічних чинників, впливу на нього характеру й умов розвитку суспільства.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. За роки незалежності в Україні визначено нові пріоритети розвитку спеціальної освіти, створено відповідну правову базу, розпочато реформування цієї галузі на основі положень Національної доктрини розвитку в Україні у XXI столітті. Цьому сприяли тривалі дослідження вчених дефектологів (В. І. Бондар, Л. С. Вавіна, І. Г. Єременко, В. В. Засенко, І. П. Колесник та ін.).

Важливим кроком на шляху розв'язання зазначених завдань є затверджена спільним Наказом Міністерства освіти і науки та Академією педагогічних наук України 17 листопада 2003 р. «Програма професійної підготовки інвалідів зі слуху і зору у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації». Розглядаючи питання навчання осіб із порушеннями слуху, потрібно враховувати, що вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої і фахової підготовки в Україні встановлюються Державним стандартом освіти і є обов'язковим для студентів з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями слуху. Тільки за такої умови випускники ВНЗ цієї категорії стають кваліфікованими професіоналами, конкурентоспроможними на ринку праці.

У сурдопедагогії та психології наявні результати наукових досліджень, які характеризують особливості пізнавального розвитку молодих людей із порушеннями слуху у зв'язку з опануванням програми ВНЗ. Значну кількість психолого-педагогічних досліджень спрямовано на розкриття особливостей опанування граматичною будовою мови студентами з порушеннями слуху (А. Понгильська, Ж. Шиф). Наукові праці Р. Боскис, Н. Морозової, Б. Корсунської присвячені визначенню особливостей засвоєння змістовної сторони словесного мовлення. Багато праць присвячено розкриттю особливостей опанування читанням (Л. Борщевська, М. Глебова, Т. Макарова, Н. Морозова, Е. Пуштин), вивченню методів оволодіння писемним мовленням (М. Томилова), вимовою (Ф. Рау, К. Волкова, О. Токарева), читанням із губ (І. Соколянський), умінням використовувати залишки слуху (М. Свищева, Л. Нейман) [5, 155].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Результати досліджень відомих сурдопедагогів, у тому числі вітчизняних, підтвердили значні можливості розвитку осіб із порушеннями слуху. Сучасними методами навчання людей із проблемами слуху є тотальна комунікація та білінгвізм. Дослідження, присвячені білінгвістичному підходу в навчанні таких осіб, дають змогу застосовувати характеристики, притаманні тільки білінгвістичному навчанню, і риси, притаманні конкретній культурі та мові. Це новий підхід до оцінювання мови жестів як повноцінної лінгвістичної системи. Мова жестів є державною національною мовою багатьох країн [5, 70]. Більшість людей із вадами слуху вважають за необхідне використання жестової мови самими викладачами (без перекладача). Після проведення опитування групи студентів із вадами

слуху НТУУ «КПІ», виявлено, що 87 % бажає, щоб викладач володів мовою жестів. 69 % вказали причину – це більша концентрація уваги, тому що важко стежити і за викладачем, і за сурдоперекладачем при засвоєнні матеріалу лекції. Мову жестів можна вивчити на курсах УТОГ (Українського товариства глухих).

Сьогодні в Україні існують різноманітні організаційні форми навчання осіб із порушеннями слуху у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації: спеціальні групи, які працюють за єдиним планом та зі спеціальним супроводом (НТУУ «КПІ»); інтегровані групи, у яких студенти отримують допомогу з боку спеціально створених підрозділів у структурі ВНЗ (Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»); навчання студентів із порушеннями слуху в єдиному потоці без спеціального супроводу (Промислово-економічний коледж при Національному авіаційному університеті, Український фінансово-економічний інститут та ін.); дистанційна форма навчання (Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»).

Серед зазначених організаційних форм найпоширенішою є спеціальна група для осіб із порушеннями слуху у ВНЗ. Такі групи створено в НТУУ «КПІ». Здобуття вищої освіти в умовах спеціальних груп дає змогу організувати освітній процес з урахуванням потреб нечуючих осіб. Процес викладання англійської мови та інших дисциплін здійснюється за участі сурдоперекладача, який допомагає студентам із порушеннями слуху отримувати навчальну інформацію в повному обсязі, а викладачам – спілкуватися зі студентами. Як засвідчує практика, доцільними є: чисельність груп у межах 10–14 чоловік, збільшення терміну навчання в таких групах до 25 %; уведення до навчального плану, поряд зі стандартними, корекційно-розвивальних занять; здійснення медичного та психофізичного моніторингу студентів. Неоднорідність складу спеціальних груп зумовлено такими чинниками, як різний рівень порушення слуху студентів, рівень розвитку мовлення, попередньої підготовки, володіння засобами спілкування та ін. Це створює додаткові труднощі в роботі викладачів ВНЗ, вимагає застосування специфічних методів та прийомів у навчальному процесі.

Слід зазначити, що позитивними ознаками навчання осіб із порушеннями слуху в спеціальних групах є: максимальне урахування особливих освітніх потреб осіб із порушеннями слуху та основних методологічних положень сурдопедагогіки; організація освітнього процесу як системи корекційно-освітнього та виховного процесів; тісний зв'язок зі спеціальними школами для дітей із порушеннями слуху, співпраця з УТОГ; сприяння вирішенню питання працевлаштування.

Викладачу іноземної мови потрібно використовувати індивідуальний підхід для кожного студента, враховуючи насамперед рівень захворювання молодих людей. Зауважимо, що глухота буває вродженою або набутою і в цих випадках представляє різні ступені втрати слуху – до повної втрати – *stone-deaf*. Після втрати слуху дитини у віці до 6–7 років майже завжди настає німота; рідше – у старших дітей, і майже ніколи німота не розвивається в дітей після 14 років. У дорослих здатність мови шляхом тривалих вправ закріплена настільки, що при втраті слуху вона не зникає, а тільки втрачає свою гармонійність [2, 41]. Тому завдання педагога полягає в тому, щоб повною мірою на заняттях з англійської мови використовувати залишки слуху в студентів.

Викладання іноземної мови ускладнюється ще таким чинником, як різний рівень базових знань студентів. Готовність осіб із порушеннями слуху до здобуття вищої освіти залежить від відповідно організованого навчання і виховання на всіх попередніх етапах, яке має корекційну спрямованість. Курс англійської мови потрібно починати вступним тестом для виявлення рівня знань студентів. Вступний тест, проведений на початку поточного навчального року в спеціальній групі студентів першого курсу НТУУ «КПІ» виявив, що 10 % студентів не знають англійського алфавіту, 85 % – мають проблеми з письмом та читанням, 5 % – дали письмову відповідь на всі запитання.

Суттєвим чинником, що зумовлює труднощі навчання осіб із порушеннями слуху, є їхні психофізичні особливості. У результаті дослідження з'ясувалося, що однією з причин труднощів у навчанні є особливості розвитку пізнавальних процесів у таких студентів, а саме: образне мислення переважає над логічним; короткотривала пам'ять тощо. Визначено, що більшість студентів із порушеннями слуху стикається зі значними труднощами в процесі навчання у ВНЗ, зокрема, пов'язаними із вивченням дисциплін, насичених значною кількістю абстрактних понять. Водночас, за умови навчання за аналогіями і на конкретних прикладах цього не спостерігається. Зазначимо, що більшість студентів із порушеннями слуху скаржаться на додаткові проблеми, спричинені швидкою стомлюваністю. Це пов'язано, як з'ясувалося, з недостатньою стійкістю та глибиною академічних знань,

певним уповільненням процесів засвоєння нової інформації. Виходячи із цього, в умовах навчання у спеціальних групах велике значення мають індивідуальні заняття [1, 9].

Дуже важливим моментом є контроль знань з англійської мови. Викладач розробляє траєкторію навчання для кожного студента, поділену на модулі. Кожний модуль закінчується тестом, на основі якого студент одержує відповідну кількість балів, які, у разі успішного складання, можуть бути підставою для виставлення студентові заліку чи екзаменаційної оцінки. У випадку, якщо кількість балів є недостатньою для отримання заліку чи екзамену, студент пише фінальний тест та за його результатами отримує чи не отримує залік або екзаменаційну оцінку.

Розвиток науки та техніки призвів до необхідності інтенсифікації навчального процесу в групах студентів з особливими потребами. Навчання дітей із вадами слуху базується на використанні їхніх компенсаторних можливостей, які спрямовані на подолання наслідків порушень слуху. Вирішенню цих завдань сприяють технічні засоби навчання. Позитивний вплив технічних засобів навчання на учнів із вадами слуху відзначали такі відомі сурдопедагоги, як Р. М. Боскіс, О. П. Гозова, А. М. Гольдберг, Ф. Ф. Рау, М. Д. Ярмаченко та ін. [6, 161].

У цьому процесі важливу роль відіграють екранні засоби навчання, які можуть допомогти перетворити пізнавальну діяльність глухих студентів на основі формування словесно-логічного мислення. Екранні посібники можуть сприйматися візуально і роблять доступним для студентів такий матеріал, котрий при традиційних прийомах навчання є малодоступним або недоступним зовсім.

Як відомо, зір відіграє провідну роль у сприйманні людиною навколишнього світу, зорове відображення його є важливою формою пізнавальної діяльності, що для осіб із порушенням слуху є особливо актуальним. Дослідження психологів А. Н. Соколова та І. М. Соловйова показали, що якість зорового сприйняття студента залежить від його попереднього досвіду, пов'язаного з інтересами, бажаннями, почуттями, поглядами, із психічним станом на цю мить. Чим більше людина знайома з об'єктом, тим повніше, точніше і змістовніше вона його сприймає за допомогою зору. Плануючи заняття з англійської мови, слід урахувувати думку психологів, що студентам із вадами слуху потрібно більше часу, щоб пізнати в зображенні на екрані предмети й ознаки, за якими можна визначити предмет, а тому виникають труднощі у сприйнятті та розумінні всього сюжету, який показується. З ускладненням та збільшенням обсягу матеріалу, що вивчається, у таких студентів устанавлюються тісні зв'язки між зоровими образами та їхніми словесними означеннями [3, 160].

В екранних посібниках закладено широкі можливості свідомого сприйняття навчального матеріалу на основі переходу зорового образу в слово і навпаки.

Результати проведених експериментів засвідчують, що використання кінофільму та діафільму в комплексі підвищує якість засвоєння знань студентами з особливими потребами на заняттях з іноземної мови. Особливості сприйняття кінофільму та діафільму – не єдина причина, яка спонукає використовувати кінофільм та діафільм у комплексі. Студентам із вадами слуху потрібно більше часу для сприйняття дії, яка розгортається у фільмі, ніж той час, що відведено в кінофільмі. Тому слід звертатися до статичних екранних посібників діафільмів, діапозитивів. Діафільми, які використовуються в комплексі з аналогічними кінофільмами під час викладення навчального матеріалу, дають можливість викладачеві показувати кадр стільки часу, скільки потрібно для його повного засвоєння; таким чином ліквідується дефіцит часу, який виникає при засвоєнні навчального матеріалу.

Експериментальні дослідження та досвід роботи показує, що навіть при значному зниженні в студентів слуху звукове супроводження сприймається учнями з порушеннями слуху за допомогою слухової апаратури, вносить зміни у характер засвоєння знань.

Як уже зазначалося, технічні засоби навчання стимулюють самостійну творчу діяльність і підвищують мотивацію навчання. При перегляді екранних посібників педагог ставить перед студентами проблемні питання та завдання, тим самим активізуючи пізнавальну діяльність та інтерес до набуття знань. На заняттях з англійської мови для студентів із вадами слуху застосовуються різноманітні аудіовізуальні навчальні матеріали, у тому числі не лише екранні (кінофільми, діапозитиви, діафільми), а й екранно-звукові засоби навчання (кінофільми, кінофрагменти, навчальні телевізійні передачі, відеозаписи). Значну увагу приділяють використанню звукових посібників (звукозаписи), особливо на заняттях із розвитку слухового сприйняття.

Використання нової сучасної апаратури – діaproекторів із дистанційним управлінням, графопроекторів, комп'ютерів тощо – змінює традиційні методи проведення занять, форми викладення навчального матеріалу, характер керівництва пізнавальною і практичною діяльністю студентів із цими проблемами.

Комп'ютеризація впливає на активізацію процесу навчання, дає змогу забезпечити диференційований підхід до студентів зі слуховими вадами. Комп'ютерні програми допомагають у розв'язанні таких завдань, як педагогічна діагностика розвитку та індивідуалізація корекційного навчання. Наприклад, дуже цікавою є програма «Видима мова», яка розроблена російськими вченими та може бути плідно використана на етапах корекційної роботи, пов'язаної з формуванням у студентів із вадами слуху навичок самоконтролю над вимовою.

Сучасна українська сурдопедагогіка підтримує інтелектуально-комунікативний метод навчання. Він розроблений К. В. Луцько і передбачає формування в студента за допомогою сурдотехнічних засобів уявлень про подібність фонем, їх сигнальне значення, залежно від місця в слові, про ритміко-інтонаційні особливості слів, граматичне значення кінцевих афіксів, синтаксичні особливості сполучень та речень тощо. Мовленнєва діяльність молодого людини з вадами слуху містить у собі слухання, читання, говоріння, письмо [4, 28].

Вивчення звуків – важлива частина програми навчання іноземної мови. Однак студентам із вадами слуху, як правило, важко дається вивчення звуків, адже їм нелегко почути деякі з них. Тому не потрібно дуже наполягати, якщо студенти не можуть опанувати всі звуки.

Не всі студенти із порушеннями слуху, на відміну від здорових осіб, навчаються читати і писати іноземною мовою однаково, що зумовлено різною природою їх захворювання. Тому не слід вдаватися лише до одного способу навчання, потрібно застосовувати різні методи, широко використовувати в роботі сучасні мультимедійні засоби і намагатися зробити їх доступними та цікавими.

Дієвим способом формування в студентів з особливими потребами іншомовної комунікативності є читання. Читання книжкових і, особливо, газетних та журнальних текстів країни, мова якої вивчається, – чудова можливість допомогти студентам із вадами слуху зрозуміти багато із загальних висловів, збагатити словниковий запас. Саме текст, тобто повідомлення, побудоване із семіотичних знаків за певними правилами, є основним інструментом комунікацій. Критичний аналіз автентичних фахових текстів, що містять інформацію про сучасне англосовне суспільство та відображають специфіку світосприйняття носіїв мови, який здійснюють студенти із цими проблемами, є одним зі способів соціокультурного пізнання англосовної дійсності. Педагогу, який викладає іноземну мову студентам із вадами слуху, слід враховувати, що читання великої кількості текстів одного рівня складності є більш ефективним, ніж швидке їх ускладнення. Довгі речення також можуть бути проблемою. Для занять із першокурсниками слід підбирати короткі нескладні речення, поступово вводити нову лексику.

Безперечним є той факт, що на сучасному етапі роль писемної комунікації надзвичайно велика, особливо коли йдеться про спілкування людей з особливими потребами, які проживають у різних куточках світу за допомогою мережі Інтернет (приватне чи ділове листування, участь у форумах, конференціях, замовлення товарів, послуг і т. п.).

Письмо, як і говоріння, є продуктивним видом діяльності, але ще більш ускладненим низкою обставин, що пов'язані з умовами письмової форми спілкування. При письмовій комунікації студент із проблемами слуху позбавлений можливості використовувати жести, міміку, не може недоговорювати фрази, тому висловлювання повинно бути оформлено чіткіше. Уміння в писемному мовленні передбачають формування певних навичок. Для правильного писемного висловлювання потрібно сформувати такі дії, як вибір (відбір), порівняння, протиставлення, диференціацію, складання цілого із частин, комбінування, заміну, побудову та аналогію. Для того, щоб студенти могли використовувати мовні кліше, притаманні мові, яка вивчається, типові для тієї чи іншої писемної комунікації, слід сформувати й довести до повного рівня досконалості дії з аналогії, відбору, порівнянню. При цьому слід враховувати й певні фізичні вади студентів, які стикаються через об'єктивні обставини, із ще більшими труднощами в процесі оволодіння іншомовним писемним мовленням. Як показує досвід, подолання цих труднощів потребує спеціально орієнтованого навчання. Слід широко застосовувати додатковий роздатковий матеріал, використовувати комп'ютерні програми, індивідуальний та диференційований підхід [3, 159].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізувавши цю тему, зазначаємо, що, незважаючи на певні успіхи, є ще багато проблем. Недостатньо розробленим залишається питання психолого-педагогічного супроводу навчання студентів із порушеннями слуху у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, аналіз та впровадження в навчальний процес кращого зарубіжного досвіду роботи із зазначеною категорією студентів. Потребує вдосконалення організація відповідної підготовки, перепідготовки педагогічних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, насамперед здобуття необхідного мінімуму методичних, дидактичних і практичних знань, умінь та навичок для викладання іноземної мови в академічних групах студентів із порушеннями слуху.

Сьогодні виникає потреба осмислення вітчизняною спеціальною педагогікою західного досвіду – переходу до використання допоміжних засобів навчання і виховання усного мовлення нового покоління. Потрібно проаналізувати досвід провідних ВНЗ світу, які вже багато десятиліть навчають студентів із цими порушеннями. Це, зокрема, Національний технічний інститут для глухих при Рочестерському технологічному університеті в США, Відкритий університет у Великобританії, Карконошський коледж у Польщі, МДГУ імені М. Баумана та ін.

Список використаної літератури

1. Абрамов И. А. Модель системы высшего технического образования лиц с нарушениями слуха (на примере МГТУ им. Н. З. Баумана) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 / И. А. Абрамов ; Ин-т коррекцион. пед. РАО (ИКП РАО). – М., 1993. – 16 с.
2. Брудный А. А. Понимание и общение / А. А. Брудный. – М. : Знание, 1989. – 64 с.
3. Глобіна Н. О. Деякі особливості навчання іноземних мов студентів із вадами слуху: Актуальні проблеми виховання та навчання студентів із особливими потребами : зб. наук. пр. / за заг. ред. П. М. Таланчука. – К. : Ун-т «Україна», 2003. – С. 159–161.
4. Засенко В. Інтеграція осіб з порушеннями слуху: проблеми, перспективи [Електронний ресурс] / В. Засенко. – К. : Контекст, 2010. – 336 с. – Режим доступу : <http://library.hrehab.org.ua/ukrainian/psicho/zasenko>
5. Литовченко С. Переклад жестової мови в системі вищої освіти (канадський досвід) / С. Литовченко // Жестова моза й сучасність : зб. наук. пр. – Вип. 2. – К. : ПП «Актуальна освіта», 2007. – 284 с. – С. 69–78.
6. Луцько К. В. Слово та символ у системі формування інтелектуальної діяльності глухої дитини / К. В. Луцько // Дефектологія. – К. : Пед. преса, 1999. – 130 с.

Статтю подано до редколегії
14.03.2012 р.

УДК 37.036; 378.147; 81'243

Т. О. Мороз – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

Використання лінгвокультурологічного підходу у формуванні загальнокультурної компетентності студентів у процесі навчання іноземної мови

*Роботу виконано на кафедрі іноземних мов
МНУ ім. В. О. Сухомлинського*

У статті розглянуто специфіку формування загальнокультурної компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови. Використання лінгвокультурологічного підходу в навчанні іноземної мови дає змогу, на нашу думку, розглядати освіту й виховання в загальнокультурному аспекті вивчення взаємодії та взаємовпливу різних культур, що сприяє формуванню загальнокультурної компетентності студентів.

Ключові слова: загальнокультурна компетентність, лінгвокультурологічний підхід, мовна картина світу, культурні смисли.

© Мороз Т. О., 2012